

การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม
ของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์

นางสาวอัจฉรา จตุจินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-963-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019042

14744110119

A STUDY OF SOCIAL MORAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS
IN CHILD WELFARE HOMES

Miss Achara Chatuchinda

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-963-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาพฤติกรรมจรรยาบรรณทางสังคมของเด็กวัยรุ่นในสถาน
สงเคราะห์

โดย

นางสาวอัจฉรา จตุจินดา

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

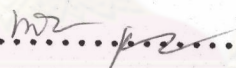
รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวารณบุศย์

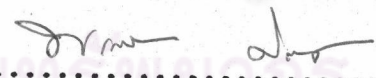

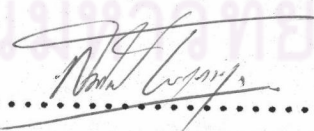
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

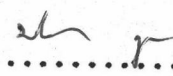

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคุณานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวารณบุศย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร)

อัจฉรา จตุจินดา : การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์
(A STUDY OF SOCIAL MORAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS IN CHILD WELFARE
HOMES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณมุศย์, 176 หน้า.
ISBN 974-582-963-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยรุ่นในสถาน
สงเคราะห์ และศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของบุคคลตามตัวแปร เพศ ประเภทของ
สถานสงเคราะห์ และระดับอายุ

ผลการวิจัยพบว่า

1) พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ที่ถูกและควรอย่างมาก
คือ พฤติกรรมการปฏิบัติต่อผู้มีอาวุโสในทางที่ดี และพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินว่าผิด และไม่สมควร
อย่างมากคือ พฤติกรรมการอิจฉาริชยา

2) พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่เพศชายและเพศหญิง เคยกระทำ มีแนวโน้มที่จะกระทำ
เคยเห็นคนอื่นกระทำ และคิดว่าคนอื่นจะกระทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่
พฤติกรรมการให้อภัย การรักษาสื่อเสียงของหมู่คณะ การบำเพ็ญประโยชน์ การปฏิบัติต่อกันรวยดีกว่า
คนไม่ร่ำรวย การอิจฉาริชยา และการปฏิบัติต่อผู้มีอาวุโสในทางที่ดี

3) พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐและเอกชน เคย
กระทำ มีแนวโน้มที่จะกระทำ เคยเห็นคนอื่นกระทำ และคิดว่าคนอื่นจะกระทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การแสดงความกตัญญูต่อกัน การให้ความช่วยเหลือ
ผู้อื่น การให้อภัย เชื่อฟังผู้ใหญ่ และการปฏิบัติต่อกันรวยดีกว่าคนไม่ร่ำรวย

4) พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุแตกต่างกัน เคยกระทำ มีแนวโน้ม
ที่จะกระทำ เคยเห็นคนอื่นกระทำ และคิดว่าคนอื่นจะกระทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
ได้แก่ พฤติกรรมการพูดปด การให้ร้ายป้ายสี การขโมย การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การอิจฉาริชยา
การปฏิบัติต่อผู้มีอาวุโสในทางที่ดี การเชื่อฟังผู้ใหญ่ การแสดงความกตัญญูต่อกัน การรักษาสื่อเสียงของ
หมู่คณะ การบำเพ็ญประโยชน์ การเสียสละ การเห็นแก่พวกพ้อง การปฏิบัติต่อกันรวยดีกว่าคนไม่ร่ำรวย
และการขาดระเบียบวินัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต ..... อัจฉรา จตุจินดา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C143383 : MAJOR DEVELOPMENT PSYCHOLOGY
KEY WORD: SOCIAL MORAL BEHAVIOR/ADOLESCENTS/WELFARE HOMES

ACHARA CHATUCHINDA : A STUDY OF SOCIAL MORAL BEHAVIOR OF ADOLESCENTS
IN CHILD WELFARE HOMES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PUNTIP
SIRIVANNABOOD, Ph.D. 176 PP. ISBN 974-582-963-3

The objective of this study was to study social moral behaviors of adolescents in child welfare homes and to study social moral behaviors due to the factors of sex, welfare homes types and age level.

The results were as follow: 1) The group of subjects judged that a social moral behavior on well behave to senior person was right and proper behavior. For the wrong and improper behavior was oppress to the others. 2) There was significant different ($p < .05$) in social moral behaviors between males and females in forgiving, keep the reputation of group, help in welfare works, favore the rich people, oppress the others and well behave to senior person. 3) There was significant different ($p < .05$) in social moral behaviors between adolescents in public and private welfare homes in being sympathetic towards the others, show obligation towards a benefactor, help the others, forgiving, respect to adult and favore to the rich people. 4) There was significant different ($p < .05$) in social moral behaviors among age level in telling lies, calumny, stelling, help the others, oppress the others, well behave to senior person, respect to adult, show obligation towards a benefactor, keep the reputation of group, help in welfare works, sacrifice, favore acquaintances, favore the rich people and lack of discipline.

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพและพันธุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตวิทยา.....

สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิต.....จันทรา จตุลินนท.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความห่วงใยและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบ
ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

กราบขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ และรองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร ที่กรุณาให้คำแนะนำในการ
แก้ไขวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคุณสุวรรณ เขียวนาวัน คุณประวิทย์ หาญณรงค์ คุณจุฑารัตน์ เพิ่มน้ำทิพย์ และคุณวัลลวิษา ประสงค์เวช ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ
ขอขอบคุณคุณณัฏฐกมลสังเคราะห์ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในสถานสงเคราะห์บ้านมหาเมฆ
สถานสงเคราะห์บ้านราชวิถี และมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพัทธา จังหวัดชลบุรี ที่ให้การช่วยเหลือและ
ให้ความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล ตลอดจนเด็กทุกคนในสถานสงเคราะห์ที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อ ผู้ให้การสนับสนุน และทุนทรัพย์ในการศึกษาตลอดมา
ขอขอบคุณคุณวัลภา สบายยิ่ง คุณรังสิมันต์ สุนทรไชยา คุณชิตกมล สังข์ทอง คุณอติวัฒน์ พรหมาสา
และพี่น้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

อัจฉรา จตุจินดา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความหมายของจริยธรรม.....	7
องค์ประกอบของจริยธรรม.....	9
ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับจริยธรรม.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	27
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	27
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	28
ขอบเขตของการวิจัย.....	29
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	29
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
3. ผลการวิจัย.....	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง.....	42

3. ผลการวิจัย (ต่อ)

ตอนที่ 2 ผลการแสดงผลสัมพัทธ์ระหว่างมาตรทั้งสี่ ของแบบสำรวจพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม จำแนกเป็นรายคู่.....	44
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการประเมินความถูกต้องของการกระทำ พฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม.....	48
ตอนที่ 4 เสนอค่าสถิติพื้นฐานแสดงความบ่อยของพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายมาตร.....	50
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคมตามของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรต้น จำแนกเป็นราย มาตร.....	58
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	107
5. สรุปผลการวิจัย.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	127
บรรณานุกรม.....	128
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก.....	138
ภาคผนวก ข.....	142
ภาคผนวก ค.....	145
ภาคผนวก ง.....	146
ภาคผนวก จ.....	160
ประวัติผู้เขียน.....	176

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางแสดงข้อการกระทำของพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม.....	34
2. ตารางแสดงค่าความเที่ยงของมาตรวัด.....	38
3. ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามตัวแปรต้น.....	43
4. ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างมาตร.....	44
5. ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงความเชื่อมั่น 95% ของ คะแนนการประเมินความถูกต้องของพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม.....	49
6. ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงความเชื่อมั่น 95% ของ คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ในมาตราที่ 1.....	51
7. ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงความเชื่อมั่น 95% ของ คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ในมาตราที่ 2.....	53
8. ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงความเชื่อมั่น 95% ของ คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ในมาตราที่ 3.....	55
9. ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงความเชื่อมั่น 95% ของ คะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ในมาตราที่ 4.....	57
10. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรเพศ ในมาตราที่ 1.....	59
11. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรเพศ ในมาตราที่ 2.....	63
12. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรเพศ ในมาตราที่ 3.....	67
13. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรเพศ ในมาตราที่ 4.....	71

14. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประเภทของสถานสงเคราะห์ ในมาตราที่ 1.....	75
15. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประเภทของสถานสงเคราะห์ ในมาตราที่ 2.....	79
16. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประเภทของสถานสงเคราะห์ ในมาตราที่ 3.....	83
17. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม จริยธรรมทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรประเภทของสถานสงเคราะห์ ในมาตราที่ 4.....	87
18. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ค่าสถิติ F และผล การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามวิธีเซฟเฟย์ ตามตัวแปรอายุ ใน มาตราที่ 1.....	91
19. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ค่าสถิติ F และผล การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามวิธีเซฟเฟย์ ตามตัวแปรอายุ ใน มาตราที่ 2.....	96
20. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ค่าสถิติ F และผล การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามวิธีเซฟเฟย์ ตามตัวแปรอายุ ใน มาตราที่ 3.....	100
21. ตารางแสดงค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคม ค่าสถิติ F และผล การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามวิธีเซฟเฟย์ ตามตัวแปรอายุ ใน มาตราที่ 4.....	103
22. ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ.....	142